

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 370/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], konajúcej prostredníctvom konateľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom, Námestie SNP 2, Trnava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 36ExRe 54/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia v 1. až 3. rade sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. júna 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú vysloviť porušenie ich práv postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) a domáhajú sa priznania finančného zadosťučinenia každý v sume 50 000 eur a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva nasledovný stav veci:
 - 2.1. Sťažovateľ v 3. rade je právnická osoba, ktorá do obchodného registra okresného súdu bola zapísaná 4. septembra 1997. Hlavným predmetom činnosti je najmä podnikanie v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom.

2.2. Dňa 26. septembra 2018 bola medzi sťažovateľkou v 2. rade a sťažovateľom v 1. rade uzatvorená zmluva o prevode obchodného podielu (ďalej len „zmluva“) veľkosti 50 % v prospech sťažovateľa v 1. rade, ktorý bol riadne zapísaný do obchodného registra. Dňa 25. októbra 2019 sťažovateľka v 2. rade odstúpila od zmluvy, čo potvrdili sťažovatelia čestným vyhlásením.

2.3. Právny účinok odstúpenia od zmluvy spôsobil jej zánik od začiatku. Sťažovateľka v 2. rade mala záujem na obnove vlastníckeho (majetkového) práva k obchodnému podielu, ktorý bol zmluvou prevedený v prospech sťažovateľa v 1. rade.

2.4. Dňa 31. januára 2020 bol na okresný súd doručený návrh sťažovateľa v 1. rade na zosúladienie údajov podľa § 289 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktorý sa vedie pod sp. zn. 36 ExRe 54/2020.

2.5. Dňa 26. júna 2020 bola okresnému súdu doručená žiadosť o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov o stave predmetného konania, ktorý v odpovedi uviedol, že vec bola pridelená sudkyňi [REDAKOVANÉ] a termín skončenia konania nie je možné predpokladať, pretože závisí od procesného priebehu konania. Zároveň súd vyhotovil platobný príkaz pre zaplatenie súdneho poplatku, pričom tento poplatok bol bez zbytočného odkladu zaplatený. Od tohto momentu súd nevykonával žiaden úkon.

2.6. Dňa 22. septembra 2020 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa v 1. rade podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dňa 22. októbra 2020 oznámil okresný súd predĺženie lehoty na vybavenie sťažnosti do 23. novembra 2020 a neskôr do 23. decembra 2020 a podaním z 18. decembra 2020 upovedomil sťažovateľa v 1. rade o spôsobe vybavenia sťažnosti, v ktorom potvrdil existenciu prietahov v konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú prietahy v konaní o zosúladienie údajov podľa § 289 a nasl. CMP, v ktorom je okresný súd nečinný a nevykonáva žiadne úkony, aby údaje zapísané v obchodnom registri pre sťažovateľa v 3. rade zodpovedali skutočnému právnomu stavu vzniknutému v dôsledku odstúpenia sťažovateľky v 2. rade od zmluvy o prevode obchodného podielu.

4. Sťažovatelia uvádzajú, že nedokážu predpokladať vývoj súdneho konania do budúcnosti. Stav ich právnej neistoty sa prehľbuje a valné zhromaždenie sťažovateľa v 3. rade nemôže riadne vykonávať svoju pôsobnosť podľa Obchodného zákonníka a sťažovatelia v 1. a 2. rade sú obmedzení vo výkone práv a povinností spoločníkov. Profil sťažovateľa v 3. rade sa zhoršuje, pretože v dôsledku neistého postavenia stráca vo vzťahu k tretím osobám dôveryhodnosť a kredibilitu.

5. Negatívne dôsledky nekonania okresného súdu sa prejavujú aj v tom, že:

a) sťažovateľ v 3. rade v súčasnosti prechádza procesom komplexnej rekonštrukcie, pričom v rámci podnikateľského plánu má čerpať finančné prostriedky zo zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku vo výške 4 116 971,10 eur

b) priet'ahy môžu zapríčiniť stav, že s'ťažovateľ v 3. rade nebude schopný splniť podmienky pre čerpanie štátnej dotácie, v dôsledku čoho môže nastať zmarenie celého podnikateľského plánu, čím mu vzniká škoda, pretože predmetné konanie trvá ku dňu vyhotovenia ústavnej s'ťažnosti 490 dní [s'ťažovateľ poukazuje na to, že obdobné zmenové konanie o zápis zmeny údajov v obchodnom registri má byť v zásade vybavené do dvoch pracovných dní (§ 8 ods. 1 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)].

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej s'ťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

6. Čo sa týka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd poznamenáva, že zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v s'ťažnosti s'ťažovateľa nepreukázali v čase podania s'ťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola s'ťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

7. Vychádzajúc z ústavnej s'ťažnosti a jej príloh, ako aj z informácií na okresnom súde ústavný súd zistil, že 31. januára 2020 bol okresnému súdu doručený návrh s'ťažovateľa v 1. rade na začatie konania o zosúladenie údajov (s'ťažovateľa v 2. a 3. rade nie sú v návrhu označení ako navrhovatelia, pozn.), pričom okresný súd o návrhu ku dňu rozhodovania ústavného súdu o tejto ústavnej s'ťažnosti právoplatne nerozhodol.

8. Dňa 29. novembra 2021 súd vyzval s'ťažovateľku v 2. rade, aby sa v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadrila, či so zápisom údajov do obchodného registra súhlasí, alebo aby uviedla skutkové tvrdenia alebo právne dôvody, ktoré bránia vykonaniu zápisu. Výzva bola expedovaná 2. decembra 2021.

9. Dňa 21. marca 2022 vydal súd uznesenie, ktorým návrh s'ťažovateľa v 1. rade zamietol. Proti uzneseniu bolo podané s'ťažovateľom v 1. rade 5. apríla 2022 odvolanie a spis bol následne 10. júna 2022 odoslaný na Krajský súd v Bratislave.

10. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre s'ťažovateľov dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc povahu a celkovú dĺžku samotného napadnutého konania, ktorú ústavný súd môže posudzovať v súvislosti so s'ťažovateľmi označenými základnými právami podľa ústavy ku dňu podania ústavnej s'ťažnosti, v okolnostiach tohto prípadu predstavuje jeden rok a päť mesiacov. Ústavný súd konštatuje, že aj keď dĺžka tohto posudzovaného obdobia je neprimeraná, na druhej strane nie je ani neúnosná.

11. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho judikatúry vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08).

12. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej s'ťažnosti.

13. Na základe uvedeného ústavný súd nevyhodnotil dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní do podania tejto ústavnej s'ťažnosti (4. júna 2021, pozn.) za nezlučiteľnú so základným právom s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Po preskúmaní ústavnej s'ťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého konania nesignalizuje nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V konaniach „ExRe“ nie je pre rozhodnutie o návrhu s'ťažovateľov a priori stanovená žiadna zákonná lehota, ako sa domnievajú s'ťažovatelia. Všeobecný súd musí prešetriť právnu situáciu uvádzanú v návrhu, na základe ktorej napokon rozhodne vo veci samej. Ústavný súd preto ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

14. S'ťažovatelia v 1. až 3. rade namietajú, že s'ťažovateľ v 3. rade v rámci podnikateľského plánu má čerpať aj finančné prostriedky podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Pre účely čerpania týchto prostriedkov je však spoločnosť povinná splniť viacero podmienok, ktorých splnenie sa zhoršuje za súčasného stavu právnej neistoty prehĺbeného výhradne súdnymi priet'ahmi v súdnom konaní. Priet'ahy v súdnom konaní môžu reálne zapríčiniť, že s'ťažovateľ v 3. rade nebude schopný splniť podmienky pre čerpanie štátnej dotácie, v dôsledku čoho môže nastať zmarenie celého jeho podnikateľského plánu.

15. S'ťažovateľom tak vzniká v dôsledku priet'ahov v súdnom konaní aj reálna škoda, ktorá má podobu najmä ušlého zisku a zhoršuje sa ekonomický status spoločnosti (s'ťažovateľa v 3. rade), a zároveň klesá jej dôveryhodnosť z pohľadu potencionálnych klientov. Klienti spoločnosti strácajú záujem obchodovať so s'ťažovateľom v 3. rade až do času, kým nebude riadne vyriešená jeho vlastnícka štruktúra.

16. S'ťažovatelia v 1. a 2. rade tiež tvrdia, že sú v dôsledku priet'ahov v súdnom konaní výrazne obmedzení na výkone práv prislúchajúcich podľa Obchodného zákonníka ako spoločníci spoločnosti s ručením obmedzeným a zároveň sú obmedzení na dispozícii priamo s obchodným podielom, teda tento obchodný podiel nemôžu previesť na tretiu osobu. V tejto súvislosti im vznikla preukázateľne škoda.

17. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej s'ťažnosti k záveru, že medzi argumentmi s'ťažovateľov a obsahom napadnutého práva na spravodlivé súdne konanie v napadnutom konaní neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd

je toho názoru, že postup okresného súdu, aj keby bol nesprávny a s priet'ahmi, nemá takú intenzitu, že by to znamenalo aj jeho zásah do práva s'ťažovateľov na spravodlivý proces. V konaniach „ExRe“ nie je navyše ani pre takéto rozhodnutie o návrhu s'ťažovateľov a priori stanovená žiadna zákonná lehota, ako sa domnievajú s'ťažovatelia, a všeobecný súd musí naozaj prešetriť právnu situáciu uvádzanú v návrhu, čo sa v skutočnosti aj priebežne deje.

18. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľov odmietol v tejto časti tiež ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona ústavnom súde.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej s'ťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších procesných návrhoch s'ťažovateľov v bode 1.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu